

Kruhek Stanko in njegovo sporočilo

AVTORJI: MAKS DOBOVŠEK, KATARINA IN HANA TRPČEVIČ
ILUSTRATORKA: NEA LIKAR

Predavnimi časi je v starem mestnem jedru stala lična pekarnica, iz katere je vsakodnevno dišalo po pekovskih dobrotah. Vsak, ki se je sprehodil mimo, je bil nad vonjavami tako prevzet, da si ni mogel kaj, da ne bi vstopil in poskusil katere izmed dobrot, ki so se skrbno razvrščene bohotile v ogromni vitrini in na poličkah. Vsak izdelek je bil narejen z veliko mero ljubezni in ob nakupu je bilo vse skrbno zapakirano v prikupen škrnicelj. Vzdušje v pekarnici je bilo toplo in prijetno, za kar je poskrbel tudi lastnik – gospod Teodor, ki je vsakogar pričakal z nasmehom do ušes in pospremil z besedami, toplejšimi od svežega kruha iz pečice.

Gospod Teodor je vsako jutro rano vstal, da bi pripravil vse potrebno za odprtje pekarnice, pri tem pa mu je pomagala njegova žena, saj je bilo zadovoljnih strank iz dneva v dan več. Ob vse večjem številu kupcev pa je bila na žalost vse večja tudi količina zavrženega kruha, saj ga ljudje iz različnih razlogov niso pojedli – bodisi so ga kupili preveč bodisi nanj pozabili, zaradi česar se je kruh preveč posušil, da bi lahko še bil komu v slast. To je gospoda Teodorja izredno žalostilo, saj je v svoje delo vlagal ves svoj čas in ljubezen, in na trenutke se mu je zdelo, da njegovo delo ni dovolj cenjeno.

Nekega večera, ko ni mogel spati, se je odpravil v svojo pekarno, kjer si je ogledoval štručke, ki mu jih ni uspelo prodati. Ni jih bilo veliko, a kljub temu se je v njegovo srce naselila žalost. »Le kaj je narobe z njimi? Zakaj jih nihče ne kupi, kljub temu da jim uro pred zaprtjem znižam ceno?« se je spraševal, medtem ko je hodil gor in dol. »To, da jih ne kupijo, pa še ni tako grozno, kakor dejstvo, da take čudovite štruce pogosto pristanejo v smeteh. Le zakaj ljudje to počno? Mar bi iz starega kruha naredili cmoke ali drobtine, morda dali kokošim ... vse je bolje kot smetnjak!«

Z malo domišljije lahko star kruh postane, karkoli želiš

Solze so mu polzele po licih, ko ga je nekdo ogovoril: »Gospod Teodor, ne bodite tako žalostni. Niste vi krivi, da se kruh meče v smeti.« »Kdo je tu? Prosim, odidite, kdorkoli že ste!« je v strahu zakričal gospod Teodor. »Nič ne skrbite, ne želim vam žalega. Tu sem, pri košari z neprodanim kruhom.« Gospod Teodor se je ozrl proti košari, a zagledal ni nikogar. »Pridite bližje,« mu je spet dejal nepoznani glas. Teodor se je previdno približeval košari z neprodanim kruhom, nakar ga je spet nekdo ogovoril. »Tu sem. Poglejte v košaro.«

Gospod Teodor ni mogel verjeti svojim ušesom, še manj pa očem. Iz košare se mu je namreč nasmihal kruhek: »Nič ne skrbite. Nikogar ni tu, razen vas in mene. Sem kruhek Stanko, mimogrede. Opazil sem, kako otožni ste, in si nisem mogel kaj, da vas ne bi ogovoril.« Gospod Teodor je bil prepričan, da se mu sanja – ravnokar ga je ogovorila štruca kruha! »Raje bom odšel, saj sem zelo zaspan,« si je dejal in se začel odpravljati proti vratom. »Prosim, prisluhnite mi,« ga je lepo poprosil kruhek Stanko.

»No, pa naj ti bo,« je nemirno dejal mojster pek. Prinesel si je stolček in se udobno namestil poleg košare s kruhom. Pozorno je napel ušesa, saj ga je vse bolj zanimalo, kaj mu ima kruhek Stanko povedati.

»Vem, da ste žalostni zaradi vsega, kar ljudje počnejo s kruhom. Popolnoma vas razumem, saj si tudi sam ne želim pristati v smeteh. Narejen sem bil namreč za lačne žledodčke, ne pa lačne smetnjake,« mu je potožil kruhek.

»To se popolnoma strinjam s tabo,« mu je pritrdil Teodor. »A kaj lahko storim glede tega? Veš, ko nekdo kupi kruh, ne sprašujem, kaj bo z njim počel. To bi bilo neprimerno.« »Oh, gospod Teodor, saj ni bilo mišljeno tako. Veste, star kitajski

pregovor pravi, da se potovanje začne z enim samim korakom, in na tako potovanje se lahko podate tudi vi, le en majhen korak vas loči od njega. Ste razmišljali kdaj o tem, da bi vse, česar ne morete prodati, enostavno podarili?»

»Podaril? Hm, o tem pa res nisem nikoli razmišljal. Ampak potem ne bo nihče želel kupovati kruha, saj bodo vedeli, da ga lahko dobijo brezplačno. Od nečesa pa moram živeti,« je zaskrbljeno odvrnil gospod Teodor.

»Nisem mislil tako,« ga je pomiril Stanko. »V mislih sem imel predvsem ljudi, ki morajo paziti na vsak cent. Veliko jih je v stiski in bi se brezplačnega kruha razveselili. Lahko tudi poiščete kakšno društvo, ki se s tem ukvarja – zagotovo bodo z veseljem prišli po zaprtju in prevzeli vse, kar je ostalo.«

Gospod Teodor je nekaj časa razmišljal, naposled pa le priznal: »Veš, prav imaš, Stanko. Vsak večer bom pred svojo pekarno nastavljal košaro z neprodanim kruhom in list s pripisom: NIHČE NI OSTAL LAČEN, DAJOČ DRUGIM – DOBER TEK. Obljubim, da bom to storil že danes.« »Sploh ne veste, kako ste me osrečili, gospod Teodor! Prepričan sem, da vam bo marsikdo sledil in tako se bo ustvaril čudovit krog dobrote in odgovornega ravnanja s hrano. Lačni bodo postali siti, kruh pa bo namesto v smeteh pristal v želodčkih. Iz srca sem vam hvaležen! Zdaj, ko vem, da boste pomagali ustvarjati boljši svet, sem pomirjen in se lahko poslovim,« je bil navdušen kruhek Stanko. Nato je obmolnil.

Tudi gospod Teodor je bil ob slovesu ganjen kot že dolgo ne in še istega jutra je v svoji pekarnici obesil velik plakat in nanj zapisal nekaj nasvetov za odgovorno ravnanje s kruhom:

**STE KUPILI PREVEČ KRUHA? ZAMRZNITE GA IN KASNEJE ODTALITE!
NE VESTE, KAM S STARIM KRUHOM? NAREDITE CMOKE, PIZZA KRUHKE ALI PA DROBTINE – Z VESELJEM VAM POMAGAM Z NAPOTKI.
JE KRUH ŽE PREVEČ SUH? LAHKO GA ŠE BOLJ POSUŠITE IN KOKOŠIM PODARITE!**

Najlepša od vsega pa je bila njegova košara z neprodanim kruhom, ki jo je vsak večer po zaprtju postavil pred vrata – ta je bila vsako jutro izpraznjena do zadnje drobtine. Glas o njegovem dobrem delu se je hitro širil in kaj kmalu so imele tudi druge pekarnice in trgovine vsak večer pred vrati postavljene košare z neprodanimi pekovskimi izdelki, nekatere pa so se povezale z dobrodelnimi društvi, ki so prevzela vso hrano, ki bi sicer pristala v smeteh.

Spremembe je opazil tudi gospod Teodor in si ponosno sam pri sebi dejal: »Veliko potovanje se res začne z majhnim, skromnim korakom. Hvala, kruhek Stanko!«